

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

*Факультет № 6
Кафедра соціології та психології*

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Педагогіка»
обов'язкових компонент освітньої програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

053 Психологія (практична психологія)

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол №7 від 30.08.2023 р.

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол №7 від 25.08.2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально
- економічних дисциплін
Протокол №7 від 29.08.2023 р.

Розглянуто на засіданні кафедри соціології та психології
Протокол №8 від 15.08.2023р.

Розробники: професор кафедри соціології та психології, доктор педагогічних наук, професор Тюріна В.О.

Рецензенти:

- 1.Професор кафедри ЮНЕСКО та соціального захисту Державного біотехнологічного університету (ДБТУ), доктор педагогічних наук, доцент Данченко І.О.
- 2.Завідувач кафедри психології і педагогіки факультету №3 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор педагогічних наук, професор Федоренко О.І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3,0 Загальна кількість годин – 90 Кількість тем – 12	05 Соціальні та поведінкові науки; 053 Психологія; перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Навчальний курс – 2. Семестр – 4. Види контролю: залік.
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання Лекції – 24; Семінарські заняття – 24; Практичні заняття – 0; Лабораторні заняття – 0 Самостійна робота – 42; Індивідуальні завдання: Курсова робота – Реферати –	заочна форма навчання Лекції – 6 Семінарські заняття – 4; Практичні заняття – 0; Лабораторні заняття – 0; Самостійна робота – 80; Індивідуальні завдання: Курсова робота – Реферати –	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка» є оволодіння студентами системою знань про педагогічні закономірності формування та розвитку особистості, її виховання та навчання, феномени та типи спілкування у суспільстві.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Педагогіка» є оволодіння студентами теоретичними знаннями з теорії формування та розвитку педагогічної науки, її загальними положеннями, цілями, методами та застосуванням цих знань у різних галузях людської діяльності, формуванні конструктивного підходу до оточуючих людей, колективів та груп з метою ефективного спілкування, співпраці та здійснення педагогічного впливу.

Міждисциплінарні зв'язки: на базі цієї дисципліни викладається курс «Методика викладання психології»; «Методика викладання у вищій школі»; «Педагогіка і психологія вищої школи».

Очікувані результати навчання: згідно з вимогами освітньої

програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати: предмет, структуру і принципи педагогіки як навчальної дисципліни; основні етапи розвитку світової педагогічної думки; основні етапи розвитку педагогіки в Україні; основні закономірності педагогічного процесу; основні категорії дидактики та теорії виховання; методи навчання та виховання; форми організації навчальної та виховної роботи; шляхи попередження і розв'язання конфліктів;

вміти: визначати предмет та завдання педагогіки і психології як науки та як навчальної дисципліни; застосовувати методи психолого-педагогічних досліджень з метою вивчення особистості учня та колективу учнів; давати всебічну психолого-педагогічну характеристику особистості та всього колективу й на основі одержаних знань будувати свою роботу з людьми; робити психолого-педагогічний аналіз поведінки і діяльності людей; аналізувати навчальні заняття та виховні заходи; організовувати і здійснювати педагогічний експеримент.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни: Педагогіка		
Інтегральна компетентність	І. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК-3	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
	ЗК-4	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК-8	Навички міжособистісної взаємодії.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК-9	Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту.
	СК-11	Здатність дотримуватися норм професійної етики.
	СК-12	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і завдання педагогіки. Історія розвитку педагогічної думки.

Виховання як предмет педагогіки. Основні завдання педагогіки. Місце педагогіки серед інших наук. Виховання у первісному, рабовласницькому та феодальному суспільствах. Виховання, школа та розвиток педагогічної думки у XV - XIX століттях. Школа та педагогіка XX століття. Історія школи та педагогіки в Україні.

Тема 2. Основи науково-педагогічних досліджень.

Мета, завдання, етапи та рівні науково-педагогічного дослідження. Методи науково-педагогічного дослідження. Оформлення результатів дослідження.

Тема 3. Розвиток, виховання та формування особистості у педагогічному процесі.

Поняття про особистість. Виховання, навчання і розвиток особистості. Вікові періоди розвитку особистості.

Тема 4. Теорія виховання.

Сутність, структура, зміст і рушійні сили процесу виховання. Внутрішні і зовнішні розбіжності виховання. Мета і завдання виховання. Закономірності виховання.

Тема 5. Принципи виховання. Поняття про принципи виховання. Характеристика принципів виховання. Основні напрямки виховання.

Тема 6. Методи виховання.

Основні поняття та класифікація методів виховання. Методи формування свідомості особливості. Методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки. Методи стимулювання поведінки та діяльності. Методи самовиховання. Позакласна виховна робота. Виховна робота з педагогічно занедбаними дітьми.

Тема 7. Дидактика. Предмет і основні категорії дидактики. Процес навчання.

Дидактика та її основні категорії. Завдання сучасної дидактики. Єдність освітньої, виховної та розвиваючої функцій процесу навчання. Структура процесу навчання. Діяльність викладача у навчальному процесі, її призначення та структура. Основні функції процесу навчання.

Тема 8. Зміст освіти.

Загальна характеристика змісту освіти. Нормативні документи, що відображають зміст освіти. Освітня систем в Україні.

Тема 9. Принципи навчання.

Обґрунтування принципів навчання. Характеристика принципів навчання. Взаємозв'язок та взаємозумовленість принципів навчання.

Тема 10. Методи навчання. Проблемне навчання.

Поняття про методи навчання; їх класифікація. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності. Методи стимулювання навчальної діяльності. Методи проблемного навчання. Класифікація методів проблемного навчання. Методи активного навчання. Способи й умови застосування методів проблемного навчання.

Тема 11. Форми організації навчальної роботи. Тип і структура заняття.

Поняття про форми організації навчання. Основна форма організації навчання. Організація навчально-пізнавальної діяльності тих, хто навчається. Характеристика форм організації навчання. Тип і структура заняття.

Тема 12. Контроль та оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності.

Контроль та його роль у керівництві та управлінні навчальною діяльністю. Зміст, види та методи контролю. Оцінка результатів навчальної діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр 4							
Тема 1. Предмет і завдання педагогіки. Історія розвитку педагогічної думки. Розвиток педагогічної думки в Україні.	8	2	2			4	Залік
Тема 2 Основи науково-педагогічних досліджень.	8	2	2			4	
Тема 3. Розвиток, виховання та формування особистості у педагогічному процесі.	6	2	2			2	
Тема 4. Теорія виховання	8	2	2			4	

Сутність, структура, зміст і рушійні сили процесу виховання. Внутрішні і зовнішні розбіжності виховання. Мета і завдання виховання. Закономірності виховання.							
Тема 5. Принципи виховання. Принципи виховання. Основні напрямки виховання.	6	2	2			2	
Тема 6. Методи виховання. Поняття і сутність методів виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи організації діяльності, спілкування та формування досвіду суспільної поведінки. Методи стимулювання діяльності та поведінки. Методи самовиховання. Позакласна виховна робота. Виховна робота з педагогічно занедбаними дітьми.	6	2	2			2	
Тема 7. Дидактика. Предмет і основні категорії дидактики. Процес навчання. Поняття „дидактика”, її виникнення і розвиток. Зв'язок дидактики з іншими науками. Категорії дидактики. Процес навчання. Структура процесу навчання. Основні функції процесу навчання.	10	2	2			6	
Тема 8. Зміст освіти. Поняття про зміст освіти. Основні джерела змісту освіти: навчальний план, навчальна програма, базові підручники. Освітня систем в Україні.	8	2	2			4	
Тема 9. Принципи навчання. Закономірності навчання. Принципи навчання.	6	2	2			2	
Тема 10. Методи навчання.	10	2	2			6	

Проблемне навчання. Методи навчання та їх класифікації. Класифікація методів навчання за Ю.К.Бабанським. Загальні вимоги до оптимального поєднання методів навчання. Засоби навчання. Проблемна ситуація як умова активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів. Класифікація методів проблемного навчання. Способи й умови застосування методів проблемного навчання.							
Тема 11. Форми організації навчальної роботи. Тип і структура заняття. Організаційні форми навчання. Урок – основна форма організації навчання. Тип і структура заняття. Позаурочні форми навчання.	8	2	2			4	
Тема 12. Контроль та оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності. Сутність, функції, види контролю. Перевірка й оцінка успішності учнів.	6	2	2			2	
Всього за семестр №4	90	24	24			42	

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни		Вид контролю
	Всього	з них:	

		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 4							
Тема 1. Предмет і завдання педагогіки. Історія розвитку педагогічної думки. Розвиток педагогічної думки в Україні.	44	2	2			40	Залік
Тема 2 Основи науково-педагогічних досліджень.							
Тема 3. Розвиток, виховання та формування особистості у педагогічному процесі.							
Тема 4. Теорія виховання Сутність, структура, зміст і рушійні сили процесу виховання. Внутрішні і зовнішні розбіжності виховання. Мета і завдання виховання. Закономірності виховання.							
Тема 5. Принципи виховання. Принципи виховання. Основні напрямки виховання.							
Тема 6. Методи виховання. Поняття і сутність методів виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи організації діяльності, спілкування та формування досвіду суспільної поведінки. Методи стимулювання діяльності та поведінки. Методи самовиховання. Позакласна виховна робота. Виховна робота з педагогічно занедбаними дітьми.	46	4	2			40	
Тема 7. Дидактика. Предмет і основні категорії дидактики.							

Процес навчання. Поняття „дидактика”, її виникнення і розвиток. Зв’язок дидактики з іншими науками. Категорії дидактики. Процес навчання. Структура процесу навчання. Основні функції процесу навчання.							
Тема 8. Зміст освіти. Поняття про зміст освіти. Основні джерела змісту освіти: навчальний план, навчальна програма, базові підручники Освітня систем в Україні.							
Тема 9. Принципи навчання. Закономірності навчання. Принципи навчання.							
Тема 10. Методи навчання. Проблемне навчання. Методи навчання та їх класифікації. Класифікація методів навчання за Ю.К.Бабанським. Загальні вимоги щодо оптимального поєднання методів навчання. Засоби навчання. Проблемна ситуація як умова активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів. Класифікація методів проблемного навчання. Способи й умови застосування методів проблемного навчання.							
Тема 11. Форми організації навчальної роботи. Тип і структура заняття. Організаційні форми навчання. Урок – основна форма організації навчання. Тип і структура заняття. Позаурочні форми навчання.							
Тема 12. Контроль та оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності. Сутність, функції,							

види контролю. Перевірка й оцінка успішності учнів.							
Всього за семестр №4	90	6	4			80	

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Завдання що виносяться на самостійну роботу студентів	Література:
Тема № 1. Предмет і завдання Педагогіки. Історія розвитку педагогічної думки. Розвиток педагогічної думки в Україні.	1, 3, 7, 8,11,
Завдання на самостійну роботу за темою:	
Тема 2 Основи науково-педагогічних досліджень.	1, 3, 7, 8, 14,
Завдання на самостійну роботу за темою: Скласти конспект лекції за темою	
Тема 3. Розвиток, виховання та формування особистості у педагогічному процесі.	1, 3, 7, 8,11,
Завдання на самостійну роботу за темою: Скласти конспект лекції за темою. Дати визначення понять «розвиток», «виховання», «формування особистості». Навести приклади формування і розвитку особистості у процесі виховання.	
Тема 4. Теорія виховання Сутність, структура, зміст і рушійні сили процесу виховання. Внутрішні і зовнішні розбіжності виховання. Мета і завдання виховання. Закономірності виховання.	1, 3, 7, 8,11,
Завдання на самостійну роботу за темою: Скласти конспект лекції за темою. Визначити мету і завдання виховання. Охарактеризувати закономірності процесу виховання.	
Тема 5. Принципи виховання.	1, 3, 7, 8,11,
Принципи виховання. Основні напрямки виховання.	
Завдання на самостійну роботу за темою: Скласти конспект лекції за темою. Охарактеризувати основні напрямки виховання. Навести приклади.	1, 3, 7, 8,11,
Тема 6. Методи виховання.	
Поняття і сутність методів виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи організації діяльності, спілкування та формування досвіду суспільної поведінки. Методи стимулювання діяльності	

та поведінки. Методи самовиховання. Позакласна виховна робота. Виховна робота з педагогічно занедбанними дітьми.	
Завдання на самостійну роботу за темою: Скласти конспект лекції за темою. Визначити поняття і сутність методів виховання. Охарактеризувати методи виховання; навести приклади.	
Тема 7. Дидактика. Предмет і основні категорії дидактики. Процес навчання. Поняття „дидактика”, її виникнення і розвиток. Зв'язок дидактики з іншими науками. Категорії дидактики. Процес навчання. Структура процесу навчання Основні функції процесу навчання.	1, 3, 7, 8, 14,
Завдання на самостійну роботу за темою: Скласти конспект лекції за темою.	
Тема 8. Зміст освіти. Поняття про зміст освіти. Основні джерела змісту освіти: навчальний план, навчальна програма, базові підручники Освітня систем в Україні.	1, 3, 7, 8, 14,
Завдання на самостійну роботу за темою: Скласти конспект лекції за темою.	
Тема 9. Принципи навчання. Закономірності навчання. Принципи навчання.	1, 3, 7, 8,11,
Обґрунтувати взаємозв'язок та взаємозалежність принципів навчання.	
Тема 10. Методи навчання. Проблемне навчання. Методи навчання та їх класифікації. Класифікація методів навчання за Ю.К.Бабанським. Загальні вимоги до оптимального поєднання методів навчання. Засоби навчання. Проблемна ситуація як умова активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів. Класифікація методів проблемного навчання. Способи й умови застосування методів проблемного навчання.	1, 3, 7, 8,11, 14
Завдання на самостійну роботу за темою: Проаналізувати методи навчання, які були використані на заняттях (за вибором студента).	
Тема 11. Форми організації навчальної роботи. Тип і структура заняття. Організаційні форми навчання. Урок – основна форма організації навчання. Тип і структура заняття. Позаурочні форми навчання.	1, 3, 7, 8,11, 14
Завдання на самостійну роботу за темою: Скласти план лекційного, семінарського та практичного занять за обраною навчальною темою.	
Тема 12. Контроль та оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності. Сутність, функції, види	1, 3, 7, 8,11, 14

контролю. Перевірка й оцінка успішності учнів.	
Завдання на самостійну роботу за темою: Проаналізувати методи і прийоми контролю й оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів, що були використані на заняттях (за вибором студента).	

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Предмет і завдання педагогіки як науки.
2. Розвиток педагогічної думки в Україні.
3. Взаємозв'язок педагогіки з іншими науками.
4. Виховання у первісному суспільстві.
5. Виховання у рабовласницькому суспільстві.
6. Виховання у феодальному суспільстві.
7. Педагогічні погляди та педагогічна діяльність А.Я.Коменського.
8. Педагогічні погляди та педагогічна діяльність Джона Локка.
9. Педагогічні погляди та педагогічна діяльність Й.Г.Песталоцці.
10. Педагогічні погляди та педагогічна діяльність Д.Дідро,
11. Педагогічні погляди та педагогічна діяльність Ж-Ж. Руссо.
12. Педагогічні погляди та педагогічна діяльність К.Гельвеція.
13. Єдність освітньої, виховної та розвивальної функцій процесу навчання.
14. Принципи навчання, їх взаємозв'язок.
15. Характеристика принципів навчання.
16. Класифікація методів навчання за джерелом одержання знань.
17. Методи проблемного навчання, їх характеристика.
18. Методи активного навчання, їх характеристика.
19. Ігрові методи навчання, їх характеристика.
20. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
21. Методи стимулювання навчальної діяльності.
22. Форми організації навчальної роботи.
23. Тип і структура заняття.
24. Зміст, види та методи контролю.
25. Оцінювання результатів навчальної діяльності.
26. Поняття про процес виховання.
27. Закономірності процесу виховання.
28. Виховання, самовиховання, перевиховання.
29. Поняття про принципи виховання.
30. Характеристика принципів виховання.
31. Основні поняття та класифікація методів виховання.
32. Методи формування свідомості особливості.
33. Методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки.

34. Методи стимулювання поведінки та діяльності.
35. Виховання, самовиховання, перевиховання.
36. Поняття про принципи виховання.
37. Характеристика принципів виховання.
38. Основні поняття та класифікація методів виховання.
39. Методи формування свідомості особливості.
40. Методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки.
41. Методи стимулювання поведінки та діяльності.

5.1.2. Теми курсових робіт (не передбачено навчальним планом)

5.1.3. Теми наукових робіт (не передбачено навчальним планом)

6. Методи навчання

Навчання з дисципліни проходить у формі: лекцій, семінарських і практичних занять, а також самостійної та індивідуальної роботи.

Методи навчання:

- словесні (лекція, розповідь, пояснення, доказ, бесіда, семінар, дискусія, диспут, обговорення);
- методи проблемного навчання (проблемне викладання, частково-пошуковий, пошуковий, дослідницький);
- конспектування лекцій та самостійне опрацювання лекційного матеріалу за власним конспектом лекцій;
- підготовка до семінарських занять;
- вирішення творчих практичних схематичних завдань;
- частково-пошуковий метод;
- метод наукового порівняння;
- інтерактивний метод роботи в малих групах;
- ігрові методи навчання.

Лекційні заняття передбачають розгляд основних теоретичних положень методики викладання психології.

Семінарські заняття проводяться у формі обговорення лекційного матеріалу, його практичного застосування під час вивчення конкретної теми з психології, вирішення творчих завдань.

Самостійна робота за кожною темою передбачає таке:

- конспектування лекцій та самостійне опрацювання лекційного матеріалу за власним конспектом лекцій;
- підготовка до занять (за обраною темою);
- вивчення наукової літератури за темою; роботу зі словниками, періодичними виданнями; складання таблиць; виконання схематичних завдань та інше, розробку планів лекцій, семінарських та практичних занять з психології.

Індивідуальна робота передбачає підготовку рефератів і тематичних повідомлень та виконання творчих завдань; виконання індивідуальних завдань.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Виховання як предмет педагогіки.
2. Основні завдання педагогіки.
3. Місце педагогіки серед інших наук.
4. Виховання у первісному, рабовласницькому та феодальному суспільствах.
5. Виховання, школа та розвиток педагогічної думки у XV - XIX століттях.
6. Школа та педагогіка XX століття.
7. Дидактика та її основні категорії.
8. Завдання сучасної дидактики.
9. Єдність освітньої, виховної та розвивальної функцій процесу навчання.
10. Структура процесу навчання.
11. Діяльність викладача у навчальному процесі, її призначення та структура.
12. Загальна характеристика змісту освіти.
13. Нормативні документи, що відображають зміст освіти.
14. Обґрунтування принципів навчання.
15. Характеристика принципів навчання.
16. Взаємозв'язок і взаємозумовленість принципів навчання.
17. Поняття про методи навчання; їх класифікація.
18. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
19. Методи стимулювання навчальної діяльності.
20. Методи проблемного навчання.
21. Характеристика частково-пошукового методу навчання.
22. Характеристика пошукового методу навчання.
23. Характеристика дослідницького методу навчання.
24. Проблемне викладання як метод проблемного навчання.
25. Методи активного навчання.
26. Ігрові методи навчання.
27. Поняття про форми організації навчання.
28. Основна форма організації навчання.
29. Організація навчально-пізнавальної діяльності тих, хто навчається.
30. Характеристика форм організації навчання.
31. Тип і структура заняття.
32. Складання плану заняття.
33. Актуалізація опорних знань як етап заняття.
34. Структура лекційного заняття.
35. Структура семінарського заняття.

36. Структура практичного заняття.
37. Структура лабораторного заняття.
38. Контроль та його роль у керівництві та управлінні навчальною діяльністю.
39. Зміст, види та методи контролю.
40. Оцінювання результатів навчальної діяльності.
41. Поняття про процес виховання.
42. Закономірності процесу виховання.
43. Рушійні сили процесу виховання.
44. Виховання, самовиховання, перевиховання.
45. Поняття про принципи виховання.
46. Характеристика принципів виховання.
47. Основні поняття та класифікація методів виховання.
48. Методи формування свідомості особливості.
49. Методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки.
50. Методи стимулювання поведінки та діяльності.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль передбачає накопичення балів до індивідуального рейтингу здобувача за відповідним навчальним курсом. Максимальна кількість балів, які здобувач може накопичити за результатами поточного контролю – 50.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- якості та активності роботи здобувача на лекційних заняттях;
- якості та активності роботи здобувача на семінарських та/або практичних заняттях;
- якості виконання завдань у межах самостійної роботи.

При визначенні поточної успішності здобувачів враховуються якості видів робіт, виконуваних ними: під час аудиторних заняттях; в межах самостійної роботи; як індивідуальних завдань; під час контрольних робіт. Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Окрім того, враховується ініціативність та активність здобувачів, що вони проявляють під час аудиторних занять.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту або заліку. Максимальна кількість балів, отриманих на іспиті або заліку – 50.

Для обліку сукупного результату підсумкового контролю

використовується загальна кількість балів, отриманих здобувачем за результатами поточного контролю (протягом семестру), до якої додається кількість балів, отриманих за результатами іспиту або заліку.

Результати підсумкового контролю відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.** У разі, якщо здобувач не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Здобувач вищої освіти має право на визнання результатів навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті, які поширюється на дисципліни обов'язкової та вибіркової компонент, що за тематикою та змістом відповідають як навчальній дисципліні загалом, так і її окремим розділам, темам, індивідуальним завданням (курсова робота, контрольна робота тощо), які передбачені робочою програмою (силабусом) конкретної навчальної дисципліни. (Посилання на Положення про порядок визнання в Харківському національному університеті внутрішніх справ **результатів** навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті http://univd.edu.ua/files/generaldocs/non_formal_education.pdf)

Умови визначення навчального рейтингу здобувача, а також вимоги і критерії оцінювання деталізовані нижче.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ						
Види робіт	Кількість видів робіт		Максимум балів за 1 вид роботи		Разом	
	Денна форма	Заочна форма	Денна форма	Заочна форма	Денна форма	Заочна форма
Робота на лекційному занятті	12	3	1	4	12	12
Робота на семінарському або практичному занятті	12	2	2	12	24	24
Індивідуальне завдання	1	1	14	14	14	14
Екзаменаційне тестування	1	1	50	50	50	50
Разом:					100	

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ		
Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Робота на лекційному занятті	1/4	Всі лекції з даного курсу мають інтерактивний характер, отже максимальну оцінку за роботу на лекції отримують здобувачі, які

		постійно включені у дискусію.
	0,5/2	Мінімальну оцінку отримують здобувачі, які не беруть участі у дискусії, втім демонструють уважність і не відволікаються від ходу лекції на сторонні справи
	0	Здобувач не отримує оцінку, якщо не проявляє активності на занятті
Робота на практичному або семінарському занятті	2/12	<i>Робота на семінарському і практичному занятті оцінюється, виходячи з того, чи проводив здобувач <u>самостійну роботу</u> для підготовки до цього заняття (опрацювання інформаційних джерел для підготовки повідомлень), з урахуванням якості виконаної роботи.</i> Максимальну кількість балів здобувач отримує, якщо вільно оперує інформацією з декількох наукових та/або інформаційних джерел за відповідною темою навчального курсу та якісно презентує свої наукові/інформаційні здобутки у вигляді повідомлення, бере активну участь у дискусіях на занятті, розгорнуто і обґрунтовано відповідає на поточні запитання викладача, бере активну участь у виконанні ситуативних завдань та розв'язанні проблемних ситуацій.
	1/8	Здобувач отримує середню кількість балів, якщо оперує інформацією з декількох інформаційних джерел за відповідною темою курсу, під час заняття проявляє високу активність, бере участь у дискусіях, розгорнуто і обґрунтовано відповідає на поточні запитання, бере участь у виконанні ситуативних завдань, розв'язанні проблемних ситуацій.
	0,5/4	Здобувач отримує мінімальну кількість балів, якщо не проявляє високої активності під час заняття, втім демонструє уважність і не відволікався від ходу заняття на сторонні справи.
	0/0	Здобувач не отримує бали, якщо не проявляє активності на занятті, не бере участь у передбачуваних змістом цього заняття видах робіт або виконав завдання з порушенням вимог академічної доброчесності

Індивідуальне завдання	14/14	Індивідуальне завдання передбачає виконання здобувачем письмової роботи за обраною темою, яка має науковий характер і ґрунтується на аналізі інформації не менш ніж з трьох наукових джерел. Максимальну кількість балів отримують здобувачі, які демонструють належний рівень знань і розуміння теми, знайомство із основними тенденціями, виявляють аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	10/10	Індивідуальне завдання виконано частково та потребувало доопрацювання. Окремим частинам викладу бракує аналітичного характеру.
	5/5	Виконано частково, доопрацювання не було здійснене, терміни порушені. Роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Робота містить фактографічні неточності та/або необґрунтовані судження.
	0/0	Завдання не виконано або виконано з порушенням вимог академічної доброчесності
Підсумкове тестування	1-50	Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно (“зараховано”)	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
80 – 89	Добре (“зараховано”)	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.

75 – 79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
65 –74	Задовільно („зараховано”)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
60 – 64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
21–59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1–20		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в **Internet**

Основна

- 1.Бандурка О.М., Тюріна В.О., Федоренко О.І. Основи психології і педагогіки: Підручник. / О.М. Бандурка, В.О. Тюріна, О.І. Федоренко. – Харків: Вид-во ХНУВС, 2003. – 336 с.
2. Бандурка О.М., Тюріна В.О., Федоренко О.І. Основи педагогічної техніки: Навчальний посібник. – Харків: ТИТУЛ, 2006. – 176 с.
3. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник. / Н.П. Волкова - Київ: АКАДЕМІЯ, 2013. -576с.
4. Кузьмінський А.І. Омеляненко В.Л. Педагогіка. Підручник. – Київ: Знання, 2007. – 447 с.
5. Основи педагогічної майстерності / За ред. І.А. Зязюна. - Київ: Вища школа, 2007.

6. Педагогіка / за ред.. А.М. Алексюка. – Київ, 2015. – 320 с.
7. Педагогіка / За ред. М.Д. Ярмаченка. – Київ, 2016. – 296 с.

Допоміжна

8. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 468 с.
9. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / За ред. З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін. Київ : Знання, 2007. 495 с.
10. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи : підручник. Київ : Каравела, 2018. 352 с.
11. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556- VII // Відомості Верховної Ради України від 19.09.2014.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/stru>
12. Рубан О.М. Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Кіровоград : Кіровогр. юрид. ін-т ХНУВС, 2010. 110 с.
13. Finkel E. J. Best research practices in psychology: Illustrating epistemological and pragmatic considerations with the case of relationship science . / E.J. Finkel, P.W. Eastwick, H.T. Reis //Journal of personality and social psychology. – 2015.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

14. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
<http://www.nbuv.gov.ua/>
15. Меташукова система **NDLTD** (The Networked Digital Library of Theses and Dissertations), www.ndltd.org/resources. Забезпечує пошук повнотекстових дисертацій чи інформацію щодо дисертацій обмеженого доступу серед 4 млн. документів. Мова – англійська
16. Пошукова система **OATD (Open Access Theses and Dissertations)**, www.ndltd.org/resources. Надано у відкритому доступі дисертації та дипломні роботи співробітників та студентів більш ніж 1 тисячі дослідницьких інститутів, університетів, коледжів. Мова: англійська.
17. Пошукова система **DART- Europe**, libereurope.eu/dart-europe-e-theses-portal. Надано у відкритому доступі дисертації з бібліотек Європи. Представлено більш ніж 500 тис. робіт вчених з 600 університетів 28 країн Європи. Мова:англійська та інші європейські.
18. Пошукові бази **університетів Гетеборга, Умео та Стокгольма (Швеція)** , www.dissertations.se, www.diva-portal.org. Надано більш ніж 50 тис. дисертацій шведських дослідників. Відкритий доступ більш ніж до половини робіт. Мова – англійська та інші європейські.
19. **PQDT Open** — база даних компанії ProQuest's UMI Dissertation Publishing, pqdtopen.proquest.com. Надано у відкритому доступі більш ніж 25 тис. дисертацій. Мова - англійська.
20. **theses.fr** - Проект інформаційного забезпечення вищої освіти за підтримкою міністерства освіти Франції, www.theses.fr. Надано

відкритий доступ більш ніж до 30 тис. робіт. Мови- англійська, французька.